

Esküvő A Rokonságban

Ez valakinek az esküvője, de hogy kié, arra már nem emlékszem. Szerintem a pár ortodox lehet, legalábbis a ruhájából ítélve. Én vagyok a jobb oldali kisfiú, mellettem valószínűleg Lenke nővérem látható. Az én koromból visszakövetkeztethetően az 1930-as években készülhetett a kép Miskolcon. Tizenketten voltunk testvérek, öt fiúgyerek és hét leány. A legidősebb testvéremet, ahogy hallottam a szüleimtől, Pirikének hívták, úgy hiszem, talán 1898-ban született. Korán meghalt tüdőbajban. Őt követte 1900-ban Imre, aki közülünk egyedül érettségizett. Banktisztviselő lett, Sátoraljaújhelyen jó állása volt, de megbetegedett. Torokgyíkja vagy valami hasonló betegsége volt, szegény 24 éves korában elhunyt a kórházban. A tetemét hazahozták, mert a zsidó

szokás szerint a lakásból temették el a hozzátartozói. Én gyerekként ott forgolódtam körülötte, és arra emlékszem, hogy kivittek a házból. A következő testvérem Rózsika volt. Ha jól emlékszem 1902-ben született. Ő nem dolgozott. Két gyereke volt, őket nevelgette otthon. Utána jött az Ilonka 1904-ben. Ilona könyvelő lett, egy kispesti tanáremberhez ment feleségül, és Kispesten laktak. Velem mindig játszottak náluk, a lakásban. Gyerekszülésben halt meg, az idejét nem is tudom. Utána jött Zoltán bátyám 1906-ban, Miklós 1910-ben, Lili 1917-ben és Lajcsika, talán 1918-ban. A közbeeső években születettek Sári (1915), Bözsi (1913) és Anci (1908) nővéreim, majd utánuk, 1919. április 24-én én, most már az utolsó élő testvér a sok gyerek közül. Bözsi és Sári nővérem alijáztak 1934 vagy 1935-ben. Előtte cionista szervezésben mindenféle földmunkákat tanultak az enyingi pusztán [hachsara]. Ott ismerkedtek meg a férjeikkel. Izraelből már 1938-ban visszajöttek Magyarországra, mert nem találták meg ott a számításukat, nem tudtak kint megélni. Itt voltak másfél vagy két évig, mígnem Amerikából, Montevideóból küldtek részükre hajójegyet. Később Lili is követte őket a férjével és a gyerekével, Judittal. Ők végül sok évvel később mégiscsak Izraelben kötöttek ki. Bözsinek nem lett gyermeke, ő is Izraelbe ment végül, ahol az 1990-es végek végén halt meg. Sárít talán a rák vitte el Montevideóban. Az egyik fia él még, valahol Karmielben, Izraelben. Lili és Sári gyerekei tartják a kapcsolatot, mindenhol sok unoka van. Miklós és Zoli bátyáim itt maradtak Magyarországon. Zolit Mauthausenbe deportálták. Amikor hazajött, megnősült, és itthon tovább dolgozott a szakmájában. Bútorasztalos volt, nagyon finom munkákat végzett. Ő nagyon tisztelte az akkori Szociáldemokrata Pártot, és aktivistájuk is volt. Gyermeke nem lett. A másik bátyám, Miklós textilkereskedő volt. Később kitanulta a divatszakmát, és aztán kirakatrendezőnek képezte át magát. Kibírta a fárasztó munkát, mert öt évig Arhangelszkben volt munkaszolgálatosként [Azaz hadifogolyként. -- A szerk.]. Oda került, öt évig ott fagyoskodott, megszokta a legrosszabb körülményeket is. Hazatérve ő is megnősült, a lányáról viszont már nem sokat tudok. Magas kort élt meg, talán rákja is volt, vagy végelgyengülésben halt meg. Az egyik nővérem, Anci varrt a legszebben. Gyermeke sosem lett. Talán ő tartotta meg legjobban a vallást. A budapesti Széchenyi utcában lakott, 87 éves korában hunyt el. A férje halála után már én patronáltam, a Zsidó Kórházba is beutaltattam. Ott feküdt pár hónapig, mert balesetet szenvedett, combnyaktörést kapott. Sajnos már nem épült fel ebből.